

Akademik Süreçler ve Yeterlilik Üzerine Paydaş Görüşleri: Türkiye'den Durum Çalışması

Bilge GÖK
Hacettepe Üniversitesi
bilge.bekci@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-1548-164X

Zeynep TUNÇ
Hacettepe Üniversitesi
zeynepptunc05@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-4145-6368

Araştırma Makalesi DOI: 10.31592/aeusbed.1305976

Geliş Tarihi: 29.05.2023

Revize Tarihi: 23.10.2023

Kabul Tarihi: 01.11.2023

Atf Bilgisi

Gök, B. ve Tunç, Z. (2023). Akademik süreçler ve yeterlilik üzerine paydaş görüşleri: Türkiye'den durum çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(3), 733-751.

ÖZ

Bu çalışmada, lisansüstü öğrencilerinin bilimsel araştırma yeterliklerinin, öğrenci ve akademisyen görüşlerine dayalı olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden bütüncül tek durum çalışması deseniyle tasarlanmıştır. Araştırma, 2021-2022 eğitim öğretim yılında Türkiye'de devlet üniversitelerinde görev yapan 11 akademisyen ve lisansüstü eğitimine devam eden 20 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın katılımcıları belirlenirken amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Verilerinin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre araştırmaya katılan akademisyenlerin lisansüstü öğrencileri bilimsel araştırmalarda yetersiz buldukları sonucuna varılmıştır. Akademisyenler, bilimsel araştırma sürecinde yaşadıkları sorunların çözümü için uzman meslektaşlarına danıştıklarını veya öğrencilerini meslektaşlarına yönlendirdiklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin özellikle doktora düzeyinde uygulamalı derslerin bilimsel araştırma yeterliklerine katkı sağlayacağını ve lisans düzeyinde aldıkları bilimsel araştırma teknikleri dersinin yeterliklerine beklenen katkıyı sağlamadığını düşündükleri belirlenmiştir. Lisansüstü öğrencilerinin kendilerini en çok literatür taraması, sentezi ve bilimsel araştırma süreçleri kapsamında problem durumunu belirlemede yetkin gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrenciler kendilerini en çok yöntem, veri analizi ve bulgular, problem tanımlama ve literatür yazma konularında yetersiz hissettiklerini belirtmişlerdir. Sonuç olarak hem akademisyenlerin hem de lisansüstü öğrencilerin bilimsel araştırma yeterliklerini etkileyen birçok faktörün olduğu ve her iki katılımcı grubun da bu konuda birçok sorun yaşadığı ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda, bilimsel araştırma yeterliliklerinin kazanımına yönelik derslerin lisans düzeyinden başlayarak yoğun ve nitelikli bir şekilde programda yer almasının sağlanması yönünde önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bilimsel araştırma yeterlilikleri, eğitim, lisansüstü eğitim

Stakeholder Opinions About Academic Processes And Competences: A Case Study From Turkey

ABSTRACT

In the current study, it was aimed to examine the scientific research competences of graduate students on the basis of the opinions of students and academicians. The research was designed in the holistic single case study pattern, which is among the qualitative research methods. The study was carried out with the participation of 11 academicians working at state universities in Turkey and 20 students continuing their graduate education at state universities in the 2021-2022 academic year. The purposive sampling method was preferred while determining the participants of the study. The data of the study were collected with a semi-structured interview form developed by the researcher. In the analysis of the data of the research, the content analysis technique, whose main purpose is to reach the concepts and relationships that can explain the collected data, was used. According to the findings obtained as a result of descriptive a content analysis, it was concluded that the academicians who participated in the study find graduate students incompetent in scientific research. The academicians stated that they consulted their expert colleagues or referred their students to their colleagues in order to solve the problems they experienced regarding the scientific research process. The students were determined to think that the applied courses, especially at the doctoral level, would contribute to their scientific research competences and that the scientific research techniques course they took at the undergraduate level did not make the expected contribution to their competences. It was concluded that the graduate students considered themselves most competent in the review and synthesis of the literature and in determining the problem situation within the scope of scientific research processes. In addition, the students stated that they felt most incompetent in the method, data analysis and findings, defining the problem and writing the literature. As a result, it has been revealed that there are many factors that affect the scientific research competences of both academicians and graduate students, and both participant groups have many problems in this regard. Regarding the results obtained from the research,

suggestions have been made to ensure that the courses for the acquisition of scientific research competencies are included in the program in an intensive and qualified manner, starting from the undergraduate level.

Keywords: Education, graduate education, scientific research competencies

Giriş

Bilimsel araştırmanın ne olduğunu anlayabilmek için ilk olarak araştırmanın ne olduğunu bilmek gerekir. Araştırma bilinmeyen bir şeyin öğrenilmesi, aranması ya da bir aydınlanma olarak tanımlanabilir (Karasar, 2007, s.34). Bir başka tanım olarak; belli bir amaca yönelik, belirli aşamalar içerisinde ve bir yöntem dâhilinde yapılan bilimsel çalışmalara “araştırma” denilebilir (Beisenbayeva, 2017). Bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yeterlilikleri içerisinde barındıran araştırma kültürünün eğitim ile birlikte insanlara kazandırılabilmesi öngörülmektedir. Bilimsel araştırma ise öğrenilmesi hedeflenen konunun bir problem durumuna çevrilmesi ve bu problem durumunun cevabının bulunmaya çalışılması süreci olarak tanımlanabilir (Taşdemir ve Taşdemir, 2011). Yani bilimsel araştırma dendiğinde belirli basamakların olduğu bir sistem ve süreç aklı gelmektedir. Bu basamaklar problemin belirlenmesi, bu problem ile ilgili bir hipotez geliştirilmesi, ilgili verilerin toplanması ve sonrasında analiz edilmesi, hipotezin test edilmesi ve sonuçların rapor edilmesi şeklinde verilebilir (Beisenbayeva, 2017). Bu basamaklar her araştırmacı için farklılık gösterebilir. Bilimin temel dayanağının bilgi olması (Beisenbayeva, 2017) ile bilim ve eğitimin birbirini tamamlayan olgular olması (Saracaloğlu, 2008), bilimsel araştırma sürecinde eğitimin kilit noktası (Altiok, Yüsel Türk ve Üçgül, 2018). İşte burada bilimsel araştırma eğitimi üniversitede lisans ve lisansüstü eğitimle öğrencilere kazandırılmaya çalışılmaktadır (Çetin ve Dikici, 2016).

21. yüzyılda bilim ve teknolojiye yaşanan değişim ve gelişimin sonucu olarak, bireylerden yeni bilgi ve yeniliklere hızlı uyum sağlama, kendini çok yönlü olarak geliştirme, üretken olma, yaşam boyu öğrenme vb. niteliklere sahip olması ve parçası olduğu topluma fayda sağlaması beklenmektedir (Dilbaz, Özgelen ve Yelken, 2012). Bu niteliklerin yanı sıra bilimsel düşünme becerilerinin kazandırılması yoluyla onların araştırmacı, sorgulayıcı, eleştirci, meraklı, kararlı, farkındalığı yüksek ve sorumluluk alan bireyler olarak yetiştirilmesi de büyük önem taşımaktadır (Yılmaz ve Çokluk, 2010). Bilgiyi üretmek, üretilen bilginin nasıl öğretilmesini öğretmek, sunumu gerçekleştirmek ve yayılmasını sağlamak işlevine sahip olan üniversitelerin bu işlevleri gerçekleştirmeleri, araştırma ve geliştirme faaliyetleri ile mümkündür (Günay, 2004). Bu araştırma-geliştirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi açısından söz konusu faaliyetlere yönelik yeterliliklerin üniversitelerde kazandırılabilmesi önemli bir konudur. Bu bağlamda öğrencilerin bilimsel araştırmaya ilişkin bilgi, beceri ve yeteneklerinin geliştirilmesi ve onların araştırmaya teşvik edilmesini hedefleyen lisans ve lisansüstü düzeyde çok sayıda ders verilmektedir (İlhan, Çelik ve Aslan, 2016). Asıl işlevi ise, araştırmalar yaparak özgün bilgiler üretmek, kendi yöntemlerini kullanarak ve oluşturduğu ürünleriyle bilgi üretebilecek ve sorun çözebilecek sorgulayıcı ve yaratıcı insan gücü yetiştirmek, sonuç olarak da hem ürettiği özgün bilgiyi hem de yetiştirdiği insan gücünü kendi toplumunun ve elbette insanlığın hizmetine sunmak (Yediyıldız, 2008: 136) olan üniversitelerin ifade edilen bu işlevlerini gerçekleştirebilmelerinde, akademisyenlerin görevi büyük bir önem arz etmektedir. Ayrıca üniversitelerin önemli işlevlerinden bir diğeri de kendi alanlarında yeterlilik kazanmış öğretim üyelerini yetiştirmek olmalıdır (Karakütük ve Özdemir, 2011). Ülkemizde üniversite sayılarında ciddi bir artış söz konusudur ve bu hızlı artış üniversitelerde öğretim üyesi ihtiyacını arttırmıştır. Günümüzde üniversitelerde nitelikli öğretim üyelerine olan ihtiyaç giderek artmaktadır. Kurt, (2007) çalışmasında lisansüstü öğrencilerin araştırma yöntemi yetersizliklerinin yanı sıra danışmanlarının da yetersizliğine dikkati çekmiştir. Ayrıca danışmanlarda tespit edilen bu yetersizlik nedeniyle lisansüstü öğrencilerinde de araştırma yöntemi yetersizlikleri görüldüğü sonucuna ulaşılmıştır. Bu kapsamda değerlendirildiğinde akademisyenlerin üniversitelerin söz konusu işlevlerini gerçekleştirebilmeleri için araştırma yeterliklerine sahip olması gerektiği anlaşılmaktadır.

Lisansüstü eğitimin asıl hedefine bakılacak olursa; çeşitli alanlarda bilimle uğraşan, elde edilen bilgi ve birikimi kullanıp değerlendiren, eleştiriye açık, yaratıcı fikir yapısıyla karşılaştığı problem durumunu anlayıp çözümler geliştirecek bireyler yetiştirmektir. Bu süreçte edinilen her türlü bilgi ve beceri, nesilden nesile aktararak, geleceğe ışık tutar. Kısacası, araştırmacı yetiştirme süreci

açısından en önemli yükseköğretim basamağı olan lisansüstü eğitim ile bilimsel araştırma için gerekli bilgi, beceri ve tutumların kazandırılması amaçlanmaktadır (Saracaloğlu, Varol, ve Evin-Ercan, 2005). Ayrıca ülkemizin ihtiyaç duyduğu nitelikli ve yenilikçi insanları yetiştirebilmek için lisansüstü eğitimin gerekliliği ortadadır. Dolayısıyla, lisansüstü eğitime gerekli özenin verilmesi ve bu alanda yetişecek yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin hem öğrenim aldıkları düzeydeki yeterlilikleri (Allen, Ramaekers, van der Velden, 2005) hem de bilimsel araştırma yeterliliklerini kazanmaları (Büyüköztürk ve Köklü, 1999) önemli bir konudur. Çünkü bilimsel araştırma yöntemlerine gereken önem verilmediğinde çalışmaların etik açıdan pek çok sorunu içerisinde barındırdığı görülmektedir. Türkiye’de etik ihlaller ile ilgili yapılan çalışmalarda lisans ve lisansüstü öğrencileri ve hatta öğretim üyelerinin de etik ihlaller yaptığı görülmektedir. (Benzer ve Kara, 2020) Söz konusu yeterliklerin sağlanabilmesi için bilimsel araştırma eğitimi sürecinin oldukça sağlıklı ilerlemesi, gelişim göstermesi, bu gelişimin düzenli olarak incelenmesi ve irdelenmesi gerekmektedir. Bunun gerçekleşmesi için kaliteli eğitime önem verilmesi gerektiği söylenebilir; fakat bu eğitimin yeterli düzeyde verilir verilemediğiyle ilgili mevcut durumun belirlenmesi için çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Doktora öğrencileri ile ilgili yapılan bir çalışmada zayıf araştırma yöntemi becerilerine sahip olan öğrencilerin zayıf bir çalışma ortaya çıkardığına değinilmiş; üstelik zayıf araştırma becerilerine sahip öğretim üyelerinin, kendi öğrencilerinin de bu konuda yetersiz kalmalarına sebep olduğu ortaya konmuştur (Harris, 2011). Korkmaz, Şahin ve Yeşil (2011) ise öğretmen adaylarının üçte birinin kendini bilimsel araştırmalarda yeterli görürken üçte birinin yeterli görmediğini belirtmişlerdir. Literatürde lisansüstü öğrencilerinin bilimsel araştırma sürecinde ne kadar yeterli oldukları konusunda ise birçok araştırma yapılmıştır. Yapılan araştırmalar sonucunda lisansüstü öğrencilerinin bilimsel araştırma yeterliklerine beklenen düzeyde sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Altiok vd., 2018; Balcı, 2001, s.120; Beisenbayeva, 2017; Borovik ve Borovik, 2019; Çetin ve Dikici, 2016; Saracaloğlu, 2008; Taşdemir ve Taşdemir, 2011). Üniversitelerden beklenen işlevlerin eksiksiz bir şekilde yerine getirilebilmesi için akademisyenlerin yanı sıra lisans ve lisansüstü öğrencilerinin de bilimsel araştırma yeterliklerinin artırılması gerekmektedir. Bu amacı gerçekleştirebilmek için öncelikli olarak öğrencilerin bilimsel araştırma yeterliklerinin ne düzeyde olduğunun belirlenmesi sağlanmalıdır.

Türkiye’de bilimsel araştırma yeterlilikleri konusunda alan yazın incelendiğinde, çalışmaların örneklemine çoğunlukla lisans son sınıf öğrencileri veya yüksek lisans öğrencilerinin oluşturduğu görülmektedir. Öğretim üyelerinin ve lisansüstü öğrencilerinin bilimsel araştırma yeterliliklerini değerlendirdikleri araştırmalar ise sınırlı sayıda. Ülkemizde öğretim üyeleri ile yapılan bilimsel araştırma yeterliliklerine dair sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmada lisansüstü öğrencilerinin bilimsel araştırma yeterliklerinin öğrenci ve akademisyen görüşlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Söz konusu amaç doğrultusunda araştırmanın problem cümlesi “Akademisyenlerin ve lisansüstü öğrencilerinin bilimsel araştırma yeterliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?” olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda araştırmanın lisans ve lisansüstü eğitimde kazandırılması beklenen araştırma yeterliklerinin mevcut durumunun belirlenmesine ve niteliğinin artırılmasına katkı sağlaması beklenmektedir.

Bu kapsamda araştırmanın amacına yönelik olarak aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Akademisyenlerin lisansüstü eğitimde bilimsel araştırma süreci ve yeterliliği hakkındaki görüşleri nelerdir?
2. Akademisyenlerin tez aşamasındaki bilimsel araştırma süreci ve yeterliliği hakkındaki görüşleri nelerdir?
3. Lisansüstü öğrencilerin kendi bilimsel araştırma yeterliliği hakkındaki görüşleri nelerdir?
4. Lisansüstü öğrencilerin bilimsel araştırma süreci hakkındaki görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırma Modeli/Deseni

Lisansüstü öğrencilerinin bilimsel araştırma yeterliklerinin öğrenci ve akademisyen görüşlerine göre incelenmesinin amaçlandığı bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerden bütüncül tek durum deseni tercih edilmiştir. Durum çalışması, araştırmacının bir veya birkaç durumu derinlemesine incelediği ve incelenen durumlara bağlı olarak çeşitli temalar ortaya koyduğu nitel bir araştırma

yaklaşımıdır (Creswell, 2013, s.189). Durum çalışmaları bütüncül tekli durum çalışması, iç içe geçmiş tekli durum çalışması, bütüncül çoklu durum çalışması, iç içe geçmiş çoklu durum çalışması şeklinde sınıflandırılmaktadır. Bütüncül tek durum deseni tek bir analiz birimi içeren desenlerdir (Yin, 2003, s.48). Bu araştırma; lisansüstü öğrencilerinin bilimsel araştırma yeterliklerine ilişkin akademisyen ve öğrencilerin görüş, düşünce, önerilerinin derinlemesine ve bütüncül bir şekilde belirlenmeye çalışılmasından ve tek bir analiz biriminin tercih edilmesinden dolayı bütüncül tek durum deseninde yürütülmüştür.

Çalışma Grubu

Araştırma 2022-2023 eğitim öğretim yılı içerisinde Türkiye'deki devlet üniversitelerinde görev yapmakta olan 11 akademisyen ve yine devlet üniversitelerinde lisansüstü eğitime devam etmekte olan 20 öğrenciyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın katılımcıları belirlenirken amaçlı örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Amaçlı örnekleme araştırmacının incelediği araştırma problemine ilişkin en iyi bilgileri alacağı şekilde kasıtlı seçilen bir grup katılımcıyı ifade eden örnekleme türüdür (Creswell, 2013, s.190). Bu amaçla araştırmanın çalışma grubu belirlenirken; akademisyenlerin çalışma grubuna dahil edilmesinde “Eğitim Bilimleri alanında ders veriyor olmak ve Türkiye’de bir üniversitede görev yapıyor olmak.” kapsayıcı kriterleri belirlenmiştir. Çalışma grubunda yer alan akademisyen ve öğrencilerle görüşmeler gönüllülük esasına dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Aşağıda yer alan Tablo 1’de katılımcı akademisyenlere, Tablo 2’de ise katılımcı öğrencilere ilişkin betimsel verilere yer verilmiştir.

Tablo 1
Katılımcı Akademisyenlere İlişkin Betimsel Veriler

Görev Yapılan Üniversite	Ünvan	Cinsiyet	Deneyim (Yıl)
Gazi Üniv.	Profesör	Erkek	22
Gazi Üniv.	Profesör	Erkek	8
Hacettepe Üniv.	Profesör	Erkek	7
Kırşehir Ahi Evran Üniv.	Profesör	Kadın	14
Ankara Üniv.	Doçent	Erkek	14
Kırıkkale Üniv.	Doçent	Erkek	11
Kırıkkale Üniv.	Doçent	Kadın	11
Uşak Üniv.	Profesör	Erkek	11
Mersin Üniv.	Doçent	Kadın	4
Boğaziçi Üniv.	Profesör	Kadın	22
Adnan Menderes Üniv.	Profesör	Kadın	25

Tablo 1’de araştırmanın çalışma grubunda yer alan akademisyenlere ilişkin betimsel verilere yer verilmiştir. Katılımcı akademisyenleri; Gazi, Hacettepe, Kırşehir, Ankara, Kırıkkale, Uşak, Mersin, Boğaziçi ve Adnan Menderes Üniversitelerinden seçilen 7 profesör, 4 doçent oluşturmaktadır. Katılımcı akademisyenler 4-25 yıl üniversitede çalışma deneyimi aralığında bulunan 6 erkek 5 kadından oluşmaktadır.

Tablo 2
Katılımcı Öğrencilere İlişkin Betimsel Veriler

Lisansüstü Öğrenci	Cinsiyet	n
Yüksek Lisans	Erkek	2
	Kadın	8
Doktora	Erkek	4
	Kadın	6

Tablo 2’de araştırmaya katılan öğrencilerle ilgili betimsel verilere yer verilmiştir. Tabloya göre araştırmanın öğrenci katılımcılardan oluşan çalışma grubunu; 6’sı kadın 14’ü erkek katılımcıdan oluşan 10 yüksek lisans, 10 doktora öğrencisi oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu geliştirilirken ulusal ve uluslararası literatür taranmış ve elde edilen bilgiler doğrultusunda araştırma verilerinin toplanmasında kullanılacak beş sorudan oluşan bir veri toplama aracı hazırlanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu sorularının geliştirilmesinde eğitim fakültelerinin çeşitli bölümlerinde bilimsel araştırma yöntemleri dersini veren alan uzmanlarının (2 doçent, 3 profesör) görüş ve önerileri alınmıştır. Ayrıca görüşme formu sorularının anlaşılır olup olmadığını belirlemek için Türkçe alanında çalışan bir alan uzmanı tarafından sorular kontrol edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun soru havuzunda yer alan sorularla ilgili alınan geri bildirimler sonucunda sorulara son şekli verilmiştir. Görüşme formunun anlaşılır olup olmadığını belirlemek için 5 kişi ile pilot uygulama yapıldıktan sonra herhangi bir sorunla karşılaşmadığı görülmüş ve asıl uygulamaya geçilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan soruların yanı sıra veri zenginliğini artırmak ve katılımcının görüşlerini derinleştirmek amacıyla bazı yoklama soruları sorulmuştur. Detaylar hakkında daha fazla soru sormak, katılımcılardan ilgili soru hakkındaki görüşlerini açıklamalarını istemek veya konuyla ilgili örnekler almak için yoklamalar düzenlenebilir (Merriam, 2014, s.86). Araştırmanın verileri Ekim 2022–Aralık 2022 tarihleri arasında çalışma grubundaki katılımcılardan toplanmıştır. Katılımcı akademisyenlerle yaklaşık 50 dakika, lisansüstü öğrencilerle yaklaşık 80 dakika yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelere başlamadan önce katılımcılara araştırmanın amacı ve konusu anlatılmış, araştırmaya katılımın gönüllülük esasına dayalı olduğu ve toplanacak verilerin gizli tutulacağı konusunda bilgi verilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Bu araştırmayı yürüten araştırmacılarından biri bilimsel araştırma yöntemleri dersini yürütmekte olup aynı zamanda katılımcılarla (lisansüstü öğrencilerle) uzun süre vakit geçirmiştir. Araştırma yeterliliği konusunda bilgili ve nitel araştırma alanında uzman bir akademisyenden çalışmayı incelemesi de istenerek inandırıcılığın sağlanması yoluna gidilmiştir. Ayrıca araştırmacı, katılımcı lisansüstü öğrencilerle grupça, akademisyenlerle ise bireysel zoom ortamında bulgular üzerinde teyit toplantısı yapmıştır. Toplantıda ulaşılan sonuçları, verilerden çıkarılan anlamı ve kendi yorumlarını paylaşmış ve katılımcılardan bunlara ilişkin değerlendirme yapmaları istenmiştir. Araştırmanın aktarılabilişliğinin sağlanması için örneklem seçiminin nasıl yapıldığı, katılımcıların özellikleri, ortam ve araştırma süreci açık, net ve ayrıntılı bir şekilde betimlenmiştir. Ayrıca mümkün olduğunca derinlemesine veri toplanabilmesi için katılımcıların çalışma için en uygun özelliklere sahip kişilerden seçilmesine dikkat edilmiştir. Araştırmanın tutarlılığının sağlanabilmesi için tutarlılık incelemesi yapılmıştır. Ayrıca teyit teyit incelemesi kapsamında araştırmacılar veri toplama araçlarını, ham verileri, analiz aşamasında yapılan kodlamaları ve rapora temel oluşturan notları gerektiğinde incelemeye sunmak için arşivlemişlerdir. Alan uzmanlarından oluşan farklı kodlayıcılar tarafından kodlanan veri setinin, benzerlik oranını belirlemek için Miles ve Huberman'ın formülü kullanılmış ve bu değer 0.87 olarak bulunmuştur. İçsel tutarlılığı veren bu değere göre kodlayıcılar arası görüş birliğinin en az % 80 olması beklenmektedir (Miles ve Huberman, 1994, s.94; Patton, 2015, s.44).

Verilerin Toplanması ve Analizi

Nitel araştırmalarda analiz süreci verilerin organizasyonunu, veri tabanının ön okuma işleminden geçirilmesini, temaları kodlama ve organize etmeyi, veri sunumunu ve bunları yorumlamayı içermektedir (Creswell, 2013, s. 179). Araştırmanın veri analizinde toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşabilmek için içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizinde araştırmacı önce verileri kavramsallaştırır, daha sonra ortaya çıkan kavramları düzenleyerek verileri açıklayan temaları belirler. İçerik analizinde birbirine benzeyen veriler belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilir ve bunlar okuyucunun anlayabileceği biçimde düzenlenerek yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s.35). Verilerin analizinde ilk olarak katılımcı cevaplarından elde edilen kavramlardan yola çıkılmış ve araştırma soruları da dikkate alınarak veriler kodlanmıştır. Kodlama işlemi anlamlı bütünler oluşturacak şekilde gerçekleştirilmiştir. Daha sonra elde edilen kodlar ilişkili olduğu düşünülen temalara ayrılmıştır. Ulaşılan tema ve kodlar tablolar halinde

sunulmuştur. Katılımcı akademisyenler A1, A2 şeklinde katılımcı öğrenciler ise Ö1, Ö2... olarak kodlanmıştır. Ayrıca, tablolarda yer alan bulguların daha açık ve anlaşılır olabilmesi için katılımcılara ait doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Kodlayıcılar arası güvenilirliğin sağlanması amacıyla başka bir araştırmacı tarafından verilerin kod, kategori ve temalara ayrılması istenmiştir. Elde edilen analizlerde benzer olmayan durumlar üzerinde tartışılarak ortak bir analize varılmıştır.

Araştırma Etiği

Araştırma sürecinin planlanmasının ardından 20.08.2022 tarihinde Hacettepe Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun ilgili etik kurul başvuru belgesi tam ve eksiksiz doldurulmuştur. Belgenin etik kurula gönderilmesinin ardından geçen iki aylık süre sonunda Hacettepe Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 24.10.2022 tarihli ve E-76942594-900-00002475613 sayılı onayı ile gerekli izin alınmıştır.

Bulgular

“Akademisyenlerin bilimsel araştırma süreci ve yeterliliği hakkındaki görüşleri nelerdir?” alt problemine yönelik olarak ulaşılan birinci tema olan akademisyenlerin öğrencileri ile geçirdiği tez sürecine ilişkin görüşleri Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3

Akademisyenlerin Öğrencileri ile Geçirdiği Tez Sürecine İlişkin Görüşleri

Kategoriler	Kodlar	n	
Öğrencinin sahip olması gereken nitelikler	Araştırma yapmaya isteklilik, kendini geliştirmeye, geri bildirim ve eleştirilere açık olma	8	
	Bilimsel araştırma süreçlerini bilme	8	
	Bilimsel yazım ve çalışmasının konusunu bulma ve savunmada yeterli olma	6	
	Alanıyla ilgili kaynaklara nerelerden nasıl erişeceğini bilme	6	
	Sebat, azim, sorumluluk, özgüven, disiplinli çalışma ve çalışkanlık	6	
	Etik kuralları bilme	4	
	Bilimsel hassasiyet	2	
	Analitik düşünme becerisi, problem çözme becerisi, eleştirel/sorgulayıcı düşünme becerisi	2	
	İnsan ilişkilerinin iyi olması, özellikle danışmanı ile sürekli iletişim içerisinde olması.	2	
	Yabancı dil bilgisi	2	
	Edep ve adap kurallarını bilme ve uygulama	1	
	İstatistik bilgisine sahip olma ve istatistiksel işlem yapabilme	1	
	Tez sürecinde karşılaşılan sorunlar	Literatür tarama eksikliği özellikle yabancı literatüre hâkim olamama	7
		Araştırma gerekçesini/ problemini belirleyememe	5
Alt problemler için hangi istatistiksel işlemleri uygulayacağını bilmeme, uygulasa bile bunun mantığını kavrayamama		3	

	Yetersiz eğitim ve pratik yetersizliği, araştırma becerilerinden yoksunluk, okumama	3
	Akademik yazmada sıkıntı yaşama	3
	Yöntemi doğru seçme ve raporlamada eksiklikler	2
	Bulgulardan fazla çıkarım yapma	1
	Sürekli danışman onayı bekleme (Risk almama, yeterince savunamama)	1
	Sonuçlara dayalı öneri geliştirmeme	1
	Araştırmanın önemini yazmakta sorun yaşama	1
Öğrencilerdeki yetersizliklere müdahale yöntemleri	Örnek kaynak önerme	7
	Birebire örnek uygulama yapmaya çalışmak	4
	Yönlendirme, gösterip yaptırma, rehberlik...	3
	Bazı kısımların yeniden yapılmasının istenmesi	1

Tablo 3 incelendiğinde akademisyenlerin bilimsel araştırma sürecinde öğrencilerinin sahip olmasını istediği en önemli özelliklerin; öğrencinin sahip olması gereken nitelikler, tez sürecinde karşılaşılan sorunlar, öğrencilerdeki yetersizliklere müdahale yöntemleri olmak üzere üç kategoride toplandığı görülmektedir. Öğrencinin sahip olması gereken nitelikler kategorisinde araştırma yapmaya isteklilik, kendini geliştirmeye, geri bildirim ve eleştirilere açık olma (n=8) ve bilimsel araştırma süreçlerini bilme (n=8) boyutları en fazla ifade edilen kodlar olmuştur. Bu bulgu öğrencinin akademik süreçlerde istekli olması ve süreci kotarabilmesine ilişkin akademisyen beklentisini ortaya koymaktadır. Tez sürecinde karşılaşılan sorunlar kategorisinde ise özellikle yabancı literatürü tarama eksikliği (n= 7) ve araştırma gerekçesini/ problemini belirleyememe (n=5) kodları dikkati çekmektedir. Bu konuda A_11 şu şekilde açıklama yapmıştır:

“Tez konusuna karar vermekte (yeterince güncel araştırma takip etmiyorlar, sadece popüler kavramları düşünüyorlar, tam olarak ilgilerinin ne olduğunu belirleyemiyorlar, alana çok hakim olmayabiliyorlar. Sınıf öğretmenliği özellikle çok farklı disiplinlerden oluşuyor. Bu nedenle konu belirlemede ciddi zorlanıyorlar. Danışman olarak bizim belirlememizi isteyenler de olabiliyor.) Yabancı literatür taramakta (yabancı dil yetersizliği nedeniyle). Alıntı yapmakta (bilimsel araştırma ve etik dersinden memnun olmadıklarını ifade edebiliyorlar, enstitü genel olarak verdiği yetersiz kalabiliyordu, ancak öğrencilerin de daha fazla araştırma yapmaları, incelemeleri gerekiyor) Yöntem kısmını yazmakta(yeterince tez ve makale incelemedikleri için ve bilgileri yetersiz olduğu için bu bölümde ciddi sorun yaşıyorum) İstatistiksel hesaplamalarda (ne yazık ki yöntem bilgisi genel olarak çok zayıf kalıyor, araştırma modeli, yöntem/ evren/ örneklem vd. bölümleri doğru yazamıyorlar. Bunun nedeni aldıkları derslerin yeterince iyi işlenmemiş olması olabilir (sadece teorik anlatımla yapılmış olabilir) diğeri de öğrencilerin hazırda almış olmaları. Yeterince makale, tez okumamaları. Az okumalarıdır.” (A_11)

Öğrencilerdeki yetersizliklere müdahale yöntemleri kategorisinde ise örnek kaynak gösterme (n=7) kodu öne çıkmaktadır. Katılımcı akademisyen A_3 bu kodu şu şekilde açıklamıştır.

“Kendi bulduğum kaynakları paylaşıyorum. Kaynak/site / başka meslektaşımın yardım alabileceğini (eğer daha iyi olacak ise) öneriyorum. Önce kaynakları iyice okuyup sindirmesini, anlamasını ve sonra konuyu çalışmasını istiyorum.” (A_3)

“Akademisyenlerin bilimsel araştırma süreci ve yeterliliği hakkındaki görüşleri nelerdir?” alt problemine yönelik olarak ulaşılan bulgular Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4
Akademisyenlerin Lisansüstü Eğitim Sürecine İlişkin Görüşleri

Kategoriler	Kodlar	n
Araştırma teknikleri ve istatistik dersi sorunlarına ilişkin önlemler	Bu konuda uzman meslektaşlarıma danışır ya da öğrencimi görüştürürüm.	6
	Yaşamıyorum.	4
	Genellikle tez izleme komitesinde araştırma teknikleri bilgisine güvendiğim bir kişinin yer almasını sağlarım.	4
	Gerekirse öğrencimin ek ders almasını da isterim	1
	İlgili kitaplara bakıp konuyu hatırlatmaya çalışıyorum.	1
	Desen, yöntemde ve hangi soru tiplerinde hangi işlemleri uygulayacağımı anlatıyorum.	1
Akademisyenlerin sürece bakış açısı	Yüksek Lisans öğrencilerinin yetersizlikleri	3
	Öğrenci ve akademisyen tutumları	1
	Öğrencilerin yazma becerileri ile ilgili eksiklikleri	1
	Lisansüstü ders sayısı ve çeşitliliğinin çok yetersiz olması ancak öğrencilerin çok fazla dersi bir dönemde alması	1
	Özellikle nitel araştırma ve ölçek geliştirme gibi derslerin kontenjanı hemen dolmakta ve bu dersler kontenjan sınırından dolayı seçilememekte	1
Öneriler	Akademik yetersizliklerin giderilmesi için konu uzmanı olan hocaların ders vermesi	3
	Ders dönemi dışında bir dönem sadece araştırma teknikleri pratikleri çalışılmalı	3
	Haftalık makale ve tez okuma ödevleri ve tartışma saatleri düzenlenmeli	3
	Yazmaya yönelik kompozisyon stratejileri çalışılmalı	1
	Öğrencilerin ders devamı konusunda bilinçli olmaları sağlanmalı	1

Kontenjan sınırı koyuluyorsa öğrenciler farklı üniversitelerden ders almaları hususunda teşvik edilmeli	1
Özellikle spesifik araştırma yöntemlerine ilişkin (örneğin, etnografi gibi) öğrencilerin alabileceği dersler açılmalı	1
Ders seçme süreci e-devlet üzerinden elektronik ortamda farklı üniversiteleri kapsayacak şekilde düzenlenmeli	1
Lisansüstü seçme süreçlerinde araştırma becerilerine yönelik uygulamalı bir sınav yapılmalı	1
Öğrencilerin çeşitli sempozyum ve eğitimlere katılmaya yönlendirilmeli	1
Bilimsel bir toplantıda olmasa dahi yapılan araştırmalar ABD bünyesinde öğretim üyeleri ile lisans ve lisansüstü öğrencilerinin katılabileceği ortamlarda sunulmalı	1

Tablo 4’te araştırma teknikleri ve istatistik dersi yeterlilikleri, akademisyenlerin sürece bakış açısı ve öneriler olmak üzere üç kategoride kodlar sunulmuştur. Araştırma teknikleri ve istatistik dersi yeterlilikleri kategorisinde görüşme yapılan akademisyenlerin; bu konuda uzman meslektaşlarına danışır ya da öğrencimi görüştürürüm (n=6) ve genellikle tez izleme komitesine araştırma teknikleri bilgisine güvendiğim bir kişinin yer almasını sağlarım (n=4) kodları akademisyenlerin bu hususta uzman desteğini ön planda tuttuğunu göstermektedir. Akademisyenlerin sürece bakış açısı kategorisinde yüksek lisans öğrencilerinin yetersizlikleri (n=3) dikkati çekmektedir. Ayrıca ders dönemi dışında bir dönem sadece araştırma teknikleri pratikleri çalışılmalı (n=3) haftalık makale ve tez okuma ödevleri ve tartışma saatleri düzenlenmeli (n=3) kodları getirilen önerilerdendir. Bu kategorilerle ilgili bazı ham verilerden örneklerden aşağıda yer almaktadır.

“Yüksek lisansta zaman zaman eksiklikler olabiliyor, bu da hocanın ve öğrencinin derse ilişkin tutumu ile ilgilidir. Yüksek lisans öğrencilerinin az okuma yaptığını, genel olarak öğrencilerin kolay yoldan kopyala yapıştır yolunu tercih ettiklerini görüyorum. Bunun düzeltilmesi için konu uzmanı olan hocaların ders vermesi gerekiyor.” A_7 “Ders döneminden ayrı olarak yarım dönem sadece araştırma tekniklerini pratik etmesi, kompozisyon oluşturma çalışmaları yapması, bu süreç içinde en az 2 bildiri sunması, 1 makale yazması gibi etkinlikleri yapmaları istenebilir. Teknolojinin hazırlopçuluğa alıştırdığı herkesin malumu... Bu da gelen kuşaklarda yazı oluşturma becerilerini köreltiyor. Bu sebeple buna yönelik ciddi adımların atılması gerek.” A_8

“Lisansüstü öğrencilerin kendi bilimsel araştırma yeterliliği hakkındaki görüşleri nelerdir?” alt problemine yönelik olarak ulaşılan üçüncü tema olan lisansüstü öğrencilerin bilimsel araştırma yeterliliğine ilişkin görüşlerinden ortaya konan bulgular Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5.

Lisansüstü Öğrencilerin Kendi Bilimsel Araştırma Yeterliliğine İlişkin Görüşleri

Kategoriler	Kodlar	n
	Usulüne uygun şekilde araştırma adımlarını yürütebilecek teorik bilgi ve uygulama becerilerine sahip olmak	15
	Makalelere, tezlere ve diğer akademik kaynaklara kolayca ulaşma yollarını öğrenebilmek, bu kaynaklara kendi çabalarıyla ulaşabilmek ve yorumlayabilmek	3

Yeterliliğin Tanımı	Yapılan araştırmaları doğru bir şekilde anlayabilmek ve uygulayabilmek için sahip olunması gerekli olan beceriler	1
	Araştırmanın amacına yönelik doğru kaynaklara, yönetime araştırmayı detaylandırabilecek derecede erişim sağlama	1
	Çevresinde ve dünyada meydana gelen değişim ve gelişimlere duyarlı, meraklı ve araştırmaya istekli olma	1
Yeterliliğin Derslerle İlişkisi	Lisansüstü eğitimde alınan derslerin araştırma yeterliğime katkısı olur özellikle doktoraadaki uygulamalı dersler.	20
	Bilimsel Araştırma Teknikleri derslerinin sürece önemli katkısı olduğu	17
	Lisansta alınan araştırma teknikleri dersinin katkısı oldu. Lisanstaki İstatistik, ölçme ve değerlendirme dersinin katkısı oldu.	13
	Bilim felsefesi, İlköğretim Araştırmaları, İlköğretimde Yaşanan Sorunlar, İleri Pedagoji, Bilim Felsefesi, Öğretim ilke ve Yöntemleri, Eğitimde Ölçme Ve Değerlendirme, Bilim Felsefesinin Temelleri, Bilim Tarihi, Nitel- Nicel Araştırmalar, Seminer, Eğitim İstatistiği	11
	Lisansta alınan araştırma teknikleri dersinin katkısının az olması.	8
	Bilimsel araştırmaya yönelik kavramların tüm derslere entegre edilmesi ve makale vb. okuma çalışmalarının yapılması.	6
	Yüksek lisanstaki bilgilerin yeterli olmaması.	4
	Ders sorumlusu hoca ve dersi almakta olan öğrencilerle doğrudan bağlantılı olması.	1
	Ders her aşamada lisans ya da yüksek lisans/doktora uygulamalı işlenmeli. (Atıf yapma, araştırma kartları hazırlama gibi konularda etkinlikler yapılabilir.)	14
	Bol araştırma makalesi, doktora tezleri okunmalı. Araştırma yöntem tekniklerini içeren kaynak kitaplar zaman zaman gözden geçirilmeli. Akademik personellerin tez ve makalelerinin yapısının incelenmeli.	12
	Haftalık olarak öğrenci çalışmaları değerlendirip aynı konuya ilişkin birkaç tane örnek çalışma karşılaştırmalı.	6
Bilimsel Araştırma dersi iki dönemde de verilmeli.	3	
Diğer derslerde araştırma yöntemlerini kullanma becerisi ödevlendirme/puanlandırmaya dâhil etmeli.	3	
Bilimsel araştırma uygulamalarına yönelik ayrı bir ders olmalı	2	
Akademisyenlere de belirli aralıklarla bu konuda geliştirici eğitimler verilmeli. Ya da akademisyenlere araştırmaları yönetme aşamasında soru sorabilecekleri merkezi ya da üniversite bazında kurul oluşturulmalı.	2	
Eğitim bilimleri alanının terimlerinde birlik sağlanmalı.	1	

Özellikle doktora derslerinde aynı dersi seçen öğrenci sayısının 5’ i geçmemesi. Öğretim elemanı her öğrenciyi yakından takip etmeli.	1
Kişisel çaba gösterilmeli.	1

Tablo 5 incelendiğinde kodların; yeterliliğin tanımı, yeterliliğinin derslerle ilişkisi ve yeterliliği artırma yolları olmak üzere üç kategoride toplandığı görülmektedir. Bilimsel araştırma yeterliliğinin tanımına ilişkin olarak usulüne uygun şekilde araştırma adımlarını yürütebilecek teorik bilgi ve uygulama becerilerine sahip olmak (n=15) öne çıkan kodlardan olmuştur. Konuyla ilgili katılımcı görüşlerinden bazıları şunlardır:

“Herhangi bir konuda araştırma problemi oluşturabilmeyi, oluşturduğum araştırma problemine dair yöntemi ve uygun araştırma desenini ifade edebilmeyi, araştırmada geçen önemli terim ya da kavramların tanımlarını yapabilmeyi, literatür taramasını yapabilmeyi, Araştırma sonucuna elde ettiğim bulguları yorumlayabilmeyi ve sonuçlara dayalı olarak da yorumlar yapabilmeyi araştırma yeterliği denince aklıma gelenlerdir.” LÜÖ_8

Yeterliliğin derslerle ilişkisi önemli bir kategori olup lisansüstü eğitimde alınan derslerin araştırma yeterliğine katkısı olur özellikle doktoradaki uygulamalı derslerin (n= 20) ve Bilimsel Araştırma Teknikleri dersinin sürece önemli katkısı olduğuna (n=17)” ilişkin görüşler ders sürecinde öğrencinin kendini yetiştirmesine yönelik farkındalığı ortaya koymaktadır. Bu kategoride lisansta alınan bilimsel araştırma teknikleri dersinin katkıları konusunda katılımcılar farklı görüşler beyan etmişlerdir. Bu konuda bir katılımcının ham verilerinden alınan kesit aşağıdaki gibidir:

“(…) Lisans eğitimim daha çok meslek edinmeye yönelikti ve bilimsel araştırma yöntemleri, eğitimde ölçme ve değerlendirme derslerinin çok statik ve hızlı geçildiğini düşünüyorum. Beklentim daha uygulamaya dönük, sürece yayılan ve hatta zor geçilen bir ders olmalıydı. Beklentilerime cevap vermediği için araştırma yeterliğime de pek katkıda bulunmadı maalesef.” LÜÖ_4

Yeterliliği artırma yolları kategorisinde ise bol araştırma makalesi, doktora tezleri okunmalıdır. Araştırma yöntem tekniklerini içeren kaynak kitaplar zaman zaman gözden geçirilmelidir. Akademik personellerin tez ve makalelerinin yapısı incelenmelidir (n=12) kodu öne çıkmaktadır. Bu konudaki ham veriler de önemli öneriler ortaya koymaktadır.

“Her ders ile ilgili genel kanım bu şekilde olsa da bilimsel araştırma yöntemleri dersinin sadece akademiye değil tüm eğitim kademelerinde (ilkokul, ortaokul) çok önemli olduğunu ve dikkatlice planlanarak işlenen bir ders olması gerektiğini düşünüyorum.” LÜÖ_6“Nitelikli kaynakların derslerde etkin olması yeterlidir. Ayrıca bunun daha öncesinde eğitim bilimleri alanının terimlerinde birliğin sağlanması gerektiğini düşünmekteyim. Hala güvenilirlik, güvenilirlik gibi ikiliğe düşen durumlar eğitim bilimlerinde bağlam birliğini bozmaktadır. “ LÜÖ_3” İki temel yaklaşım (hem nicel hem de nitel) içeren bilimsel araştırma yöntemleri dersi (en az 1yıl) sürece yayılmalı. Öğrenci bir problem belirlemeli ve bu probleme yönelik her hafta bilimsel araştırma yöntem dersini veren hocadan geri dönütler almalı. Bu ders bilimsel tüm araştırmaların temelini oluşturduğu için bilimsel araştırma yöntem dersini veren hocaların gözetiminde bir makale yayımlaması zorunlu kılınmalı. Zor olacaktır ama bu sayede öğrenci araştırmalarında savrulmadan ilerleyecektir.” LÜÖ_4

“Lisansüstü öğrencilerin bilimsel araştırma süreci hakkındaki görüşleri nelerdir?” alt problemine yönelik olarak ulaşılan dördüncü tema olan lisansüstü öğrencilerin bilimsel araştırma sürecine ilişkin görüşlerinden ortaya konan bulgular Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6.
Lisansüstü Öğrencilerin Bilimsel Araştırma Sürecine İlişkin Görüşleri

Kategoriler	Kodlar	n
Sürecin hangi boyutunda yeterli olduğu	Literatürün oluşturulması ve sentezlenmesi	8
	Problem durumunu tespit etme	8
	Bulguların yorumlanması	3
	Yöntem	3
	Her basamakta eksik	1
	Veri analizi ve yorumlanması	1
Sürecin hangi boyutunda sorunlar olduğu	Yöntem	5
	Verilerin Analizi ve Bulgular	4
	Problemi tanımlama	4
	Literatür yazımı	4
	Sorun yaşamayan	2
	Tartışma	2
Yaşanılan sorunlara ilişkin önlemler	Literatürü incelemek	20
	Danışmana sormak	11
	Alanında uzman kişilerin görüşlerine başvurmak	8
	Çevredeki araştırmacı arkadaşlarına sormak	4
Sorunlara çözüm önerileri	Pek çok ders kitaplarından ve ayrıca araştırma makalesinden okuma yapılması	8
	Danışma hattı kurulması veya internet ortamında portal oluşturulması	2
	Öğrencinin teorik ve uygulamalı bilgiye hâkim olması	2
	Alanında uzman kişilerin görüşlerine başvurulması	2
	Öğrencilerin herhangi bir sorunla karşılaştığında ne yapacaklarının bilgisinin verilmesi	2
	Doğru örneklerle üzerinde çalışılması	1
	Bilimsel araştırma dersinin birden fazla hocadan alınması	1
	Araştırma süreci devam ederken tamamlanan aşamalarda danışman hocaya bir rapor verilmesi	1
	Yöntem ve alanla ilgili iki danışmanla çalışılması	1
	Her derste önemi üzerinde duruldu.	14
YL ve Doktora kademelerinde mevcut fakat şu an doktora eğitimimde etkisini daha çok hissediyorum.	3	

Lisansüstü derslerde bilimsel araştırma uygulamalarına yer verilmesi	Yeterli değil, sadece makale okumak uygulama yeterliliği sağlamıyor.	2
	YL ve Doktora için bilimsel araştırma dersleri ayrı ayrı programda açılmalı.	1
	Bilimsel Araştırmalar, İstatistik ve Nitel araştırmalar dersleri büyük önem teşkil eder.	1
Alan yazını takip etme durumu	Evet. Güncellik, yaratıcılık ve bilimsel düşünme becerisi kazandırdığı için.	8
	Düzenli takip edemiyorum. İlgilendiğim, sorun yaşadığım konularda bu alanla ilgili çalışmalara bakmak için.	6
	Hayır edemiyorum, nasıl edeceğini bilmediği için.	4
Yürütülen bilimsel araştırmalar	Makale	9
	Yüksek lisans ve doktora tezi	6
	Çalışmam yok.	8
	Proje	2
	Bildiri	1
	Kitap Bölümü	1

Tablo 6’da ele alınan kodlarla yedi kategoriye ulaşılmıştır. Bu kategoriler; lisansüstü öğrencilerin sürecin hangi boyutunda yeterli olduğuna ilişkin literatürün oluşturulması ve sentezlenmesi (n=8), sürecin hangi boyutunda sorunlar olduğuna ilişkin en çok yöntem bölümünde zorlandıkları (n=5), yaşanan sorunlara literatürü incelemek (n=20) ve danışmana sormak (n=11) tepkilerinde buldukları; yaşanan sorunlara çözüm önerisi olarak ise pek çok ders kitaplarından ve araştırma makalesinden okuma yapmak (n=8) kodları öne çıkmıştır. Sürece yönelik olarak ise, lisansüstü eğitimde her derste bilimsel araştırmanın üzerinde durulması (n=14) kodu öne çıkmaktadır. Katılımcıların yarısının alan yazını takip edememe (n=6) ve bilimsel araştırma çalışması olmama (n=8) kategorilerinde yeterli çabayı göstermedikleri anlaşılmaktadır. Bu konudaki katılımcı görüşlerinden bazıları şunlardır:

“Takip etmeye çalışıyorum. Yeni uygulamalar öğrenmeye katkı sağlıyor. Özellikle bu pandemi sürecinde üniversitelerce yapılan webinarlara, MEB’in yapmış olduğu hizmetiçi eğitimlere, İl Milli Eğitim Müdürlüklerinin üniversiteler aracılığıyla düzenlemiş olduğu seminerlere katılma fırsatım oldu. Özellikle e- twinning projesi kapsamında katıldığım web2 araçlarıyla ilgili eğitimle teknoloji yeterliğime katkı sunduğunu söyleyebilirim.” LÜÖ-5 “Çalışmaları düzenli takip ederek günceli yakalamış oluyoruz. Yapacağımız araştırmaları yeni ve farklı fikirler ile geliştirmiş oluyoruz.” LÜÖ_13

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırma sonuçlarına göre; araştırmaya katılan akademisyenlerin yüksek lisans öğrencilerini bilimsel araştırma konusunda yetersiz buldukları, bu sorunun çözümüne yönelik olarak ise akademik yetersizliklerin giderilmesi için konu uzmanı olan hocaların ders vermesi, ders dönemi dışında bir dönem sadece araştırma teknikleri pratikleri çalışılması ve haftalık makale ve tez okuma ödevleri ve tartışma saatlerinin düzenlenmesi gibi öneriler sundukları sonucuna ulaşılmıştır. Büyüköztürk ve Köklü’nün (1999) 48 öğretim üyesinden görüş alarak gerçekleştirdikleri tarama türü araştırmada yüksek lisans öğrencilerinin bilimsel araştırma yeterliliklerine yeterince sahip değilken doktora öğrencilerinin genel olarak bu yeterliliklere sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Akademisyenler, bilimsel araştırma sürecine ilişkin yaşadıkları problemlerin çözümünde uzman meslektaşlarına danıştıklarını ya da öğrencilerini meslektaşlarıyla görüştüklerini ifade etmişlerdir. Genellikle

araştırma teknikleri bilgisine güvenilen bir kişinin tez izleme komitesinde yer almasını sağlamak da ifade edilen çözümler arasındadır. Akademisyen görüşleri değerlendirildiğinde bu süreçte daha çok uzman desteğine önem verildiği söylenebilir.

Lisansüstü öğrencilerin kendi bilimsel araştırma yeterliliği hakkındaki görüşleri incelendiğinde öğrencilerin bilimsel araştırma yeterliliğini “Usulüne uygun şekilde araştırma adımlarını yürütebilecek teorik bilgi ve uygulama becerilerine sahip olmak” şeklinde tanımladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin özellikle doktora uygulamalı derslerin bilimsel araştırma yeterliliğine katkı sunacağını, lisans düzeyinde bilimsel araştırma teknikleri dersinin yeterliliklerine beklenen katkıyı sunmadığını düşündükleri tespit edilmiştir. Akgün’ün (2012) yaptığı çalışmada ise ilköğretim matematik öğretmen adayları, bilimsel araştırma yöntemleri dersinin kendilerine pek fazla bir katkısı olmadığını dolayısıyla bu dersin gereksiz olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca Çetin ve Dikici’nin (2016) çalışmasında ise Araştırma Yöntemleri dersinin araştırma sürecinde öğrencilerin yaşamış olduğu bazı zorlukları giderdiği fakat araştırma sürecinin verimliliğine çok büyük bir katkısının olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmaya katılan öğrenciler yeterliliklerinin artırılmasına yönelik yapılabilecekler arasında bol araştırma makalesi, doktora tezi okunması, araştırma yöntem tekniklerini içeren kaynak kitapların gözden geçirilmesi, akademik personellerin tez ve makalelerinin yapısının incelenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin görüşleri değerlendirildiğinde, ders sürecinde öğrencilerin kendini yetiştirmesine yönelik farkındalığa sahip oldukları söylenebilir.

Lisansüstü öğrencilerinin bilimsel araştırma süreçleri kapsamında kendilerini en fazla literatürün oluşturulması, sentezlenmesi ve problem durumunu tespit etme konularında yeterli gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrenciler en fazla yöntem, verilerin analizi ve bulgular, problemi tanımlama ve literatür yazımı konusunda kendilerini yetersiz hissettiklerini ifade etmişlerdir. İpek, Tekbıyık ve Ursavaş’ın (2010) lisansüstü öğrencilerin araştırma öz-yeterlik inançlarını inceledikleri tarama türü araştırmanın sonuçlarına göre öğrencilerin kendilerini bilimsel araştırmaya yönelik; “Ön hazırlık, kavramsallaştırma, uygulama ve sunum” boyutlarında oldukça yeterli gördükleri tespit edilmiştir. Beisenbayeva ve Gelişli’nin (2017) Kazakistan’daki lisansüstü öğrencilerin bilimsel araştırma yeterliliklerini inceledikleri tarama araştırmasının sonuçlarına göre, öğrencilerin kendilerini bilimsel araştırma konusunda oldukça yeterli gördükleri ifade edilmektedir. Ayrıca Taşdemir ve Taşdemir’in (2011) çalışmasında öğretmen adaylarının bilimsel araştırma raporlarında başlık, özet, kaynaklar, sunum kısımlarını yapabildikleri ancak giriş, yöntem, bulgular ve sonuç ya da tartışma kısımlarında araştırma yeterliliklerinin düşük olduğu görülmüştür. Akgün ve Güntaş’ın (2018) çalışmasında hem yüksek lisans öğrencileri hem de doktora öğrencilerinin “yöntem” başlığı altında yer alan sorularla ilgili yeterliliklerinin düşük olduğu dolayısıyla bilimsel araştırma yeterlilikleri açısından en güç konunun “araştırmanın yöntemi” ile ilgili yeterlilikler olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin bilimsel araştırma sürecinde yaşadıkları sorunlara çözüm getirmeye yönelik ; ders kitapları ve araştırma makalesi okumaları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca lisansüstü öğrencileri güncellik, yaratıcılık ve bilimsel düşünme becerisi kazanmak için alanyazının takip edilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Alanyazının öğrenciler tarafından düzenli takip edilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Burada dikkat çeken bir sonuç da alanyazının takip edilememesinin en önemli sebebinin öğrencilerin alanyazın taraması yapmayı bilmemesidir.

Çalışma nitel araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle sonuçlar genellenememekle birlikte araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda araştırmacılara dönük olarak aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

- Lisansüstü eğitim alan öğrencilerin bilimsel araştırma yeterliklerinin geliştirilebilmesi için “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği” dersinin içeriksel yapısının ve işlenişinin verimlilik açısından değerlendirileceği çalışmalar yapılabilir.
- Lisansüstü öğrencilerinin bilimsel araştırma süreçlerine ilişkin algı, tutum ve ihtiyaçlarının belirlenebileceği çalışmalar yapılabilir.
- Bilimsel araştırma yeterliklerinin farklı boyutlarına ilişkin yüksek lisans ve doktora düzeylerinde araştırmalar yapılması önerilebilir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda uygulamaya dönük olarak aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

Bilimsel Araştırma yeterliliklerinin kazanımına yönelik derslerin lisans düzeyinden başlayarak yoğun ve nitelikli bir şekilde programda yer alması sağlanabilir.

Lisans ve lisansüstü eğitim programlarında öğrencilerin bilimsel araştırma yeterliliklerini geliştirecek uygulama ağırlıklı ders içeriklerinin ve çalışmaların yer alması sağlanabilir.

Eğitim-öğretim süreçlerinin bilimsel araştırma yeterliliklerini kazanma açısından iyileştirilebilmesini sağlamak amacıyla diğer program derslerinde de öğrencilerin bilimsel araştırma yeterliliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar uygulanabilir.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Araştırmaya; ilk yazar Bilge GÖK %80, ikinci yazar Zeynep TUNÇ %20 katkı sağlamıştır.

Çıkar Çatışması

Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur.

Kaynaklar

Al-Habashneh, M. H. and Najjar, N. J. (2017). Constructing a criterion reference test to measure the research and statistical competencies of graduate students at the Jordanian governmental universities. *Journal of Education and Practice*, 8(2), 67-81.

Alhas, A. (2006). *Lisansüstü eğitim yapmakta olan Milli Eğitim Bakanlığı öğretmenlerinin lisansüstü eğitime bakış açıları (Ankara İli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Allen J and Van der Velden R. (Ed.) (2009). *HEGESCO, higher education as a generator of strategic competences report on the large-scale graduate survey: Competencies and early labor market careers of higher education graduates*. Retrieved from https://www.academia.edu/74400065/Competencies_and_early_labour_market_careers_of_higher_education_graduates in 06. 2022.

Akgün, L. (2012). Bilimsel araştırma yöntemleri dersine ilişkin öğretmen adaylarının algı ve beklentileri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(27), 21-30.

Akgün, Ö. E., ve Güntaş, S. (2018). Lisansüstü öğrencilerinin bilimsel araştırma yeterliliklerinin danışman görüşlerine dayalı olarak incelenmesi: Kuzey Kıbrıs Türkiye Cumhuriyeti Örneği. *Sakarya University Journal Of Education*, 8(2), 131-144.

Altıok, S., Yükseltürk, E., ve Üçgül, M. (2018). Lisansüstü öğrencilerinin bilimsel araştırmaya ilişkin yeterlikleri ve araştırmaya yönelik kaygılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of Higher Education and Science*, 8(2), 20-34.

Balcı, A. (2001). *Sosyal bilimlerde araştırma. Yöntem, Teknik ve İlkeler*. Ankara: PegemA Yayınları.

Beisenbayeva, P. L. and Gelişli, Y. (2017). Comparison of the opinions of the graduate students in Kazakhstan about their scientific research competencies. *Journal on New Trends in Education and Their Implications*, 8(1), 23-32.

Benzer, S., ve Kara, F. (2020). Lisansüstü öğrencilerin bilimsel araştırma ve yayın etiği konusundaki görüşleri. *Cankiri Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(1), 288-309.

- Beverly, S., and Graham, B. (2006). Competency-based study of academic staff development needs. *Higher Education Research and Development*, 10(2), 165-175.
- Borovik, V., and Borovik, A. (2019). Improving the efficiency of scientific research based on digitalization. Proceedings of the 2019 International SPBPU Scientific Conference on Innovations in Digital Economy, Saint Petersburg, Russian Federation. <https://doi.org/10.1145/3372177.3373331>.
- Creswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches*. Los Angeles, USA: Sage.
- Çetin, A., ve Dikici, R. (2014). Eğitim bilimlerinde araştırma yöntemleri dersinin etkililiği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(3), 981-994.
- Dilbaz, G.A., Özgelen, S., ve Yelken T.Y. (2012). Araştırma becerileri testinin (ABT) geliştirilmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 305-332.
- Günay, D. (2004). *Üniversitenin niteliği, akademik özgürlük ve üniversite özerkliği*. www.durmusgunay.com/ adresinden 05.04.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Harris, C. (2011). The case for partnering doctoral students with librarians: A synthesis of the literatures. *Library Review*, 60(7), 599-620.
- İlhan, A., Çelik, H. C., ve Aslan, A. (2016). Üniversite öğrencilerinin bilimsel araştırmaya yönelik tutumlarının incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 141-156.
- İpek, C., Tekbıyık, A., ve Ursavaş, Ö. F. (2010). Lisansüstü öğrencilerinin araştırma öz-yeterlik inançları ve bilgisayar tutumları. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9, (1), 127-145.
- Ismail, R., and Meerah, T. S. M. (2012). Evaluating the research competencies of doctoral students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 59(1), 244-247.
- Karakütük, K., ve Özdemir, Y. (2011). Bilim insanı yetiştirme projesi ve öğretim üyesi yetiştirme programının değerlendirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 36(161), 26-38.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemi* (17. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- Korkmaz, Ö., Şahin, A., ve Yeşil, R. (2011). Bilimsel araştırmaya yönelik tutum ölçeği geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Elementary Education Online*, 10(3), 961-973, 2011.
- Kurt, A. A., Yıldırım, Y., Becit, G., Uysal, Ö., Bağcı, H., ve Özdamar, N. (2007). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri dersine ilişkin öğrenci görüşleri*. III. Lisansüstü Eğitim sempozyumu, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir. https://www.academia.edu/1629881/SOSYAL_B%C4%B0L%C4%B0MLERDE_ARA%C5%9ETIRMA_Y%C3%96NTEMLER%C4%B0_DERS%C4%B0NE_%C4%B0L%C4%B0C5%9EK%C4%B0N_%C3%96%C4%9ERENC%C4%B0_G%C3%96R%C3%9C%C5%9ELER%C4%B0 adresinden 2.02.2023 tarihinde erişilmiştir.
- Merriam, S. B. (2014). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*. (Çev. Ed. Turan, S.). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Miles, M. B., and Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis* (2nd ed.) Thousand Oaks, CA: Sage.

- Ocak, G., ve Ataseven, N. (2016). Relationship between Turkish Graduate students' research anxiety and uneasiness levels in information literacy. *Journal of Higher Education and Science*, 6(3), 364-372.
- Patton, M. Q. (2015). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*. (Çev. Ed. Bütün, M. ve Demir, S. B.). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Pyhäntö, K., Toom, A., Stubb, J. and Lonka, K. (2012). Challenges of becoming a scholar: A study of doctoral students' problems and well-being. *International Scholarly Research Network ISRN Education*, 2012, 1-12. doi:10.5402/2012/934941
- Saracaloğlu, A. S. (2008). Lisansüstü öğrencilerin akademik güdülenme düzeyleri, araştırma kaygıları ve tutumları ile araştırma yeterlikleri arasındaki ilişki. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 179-208.
- Saracaloğlu, S., Varol, S. R., ve Ercan, İ. E. (2005). Lisansüstü eğitim öğrencilerinin bilimsel araştırma kaygıları araştırma ve istatistiğe yönelik tutumları ile araştırma yetenekleri arasındaki ilişki. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayı I*, 187- 199.
- Taşdemir, M., Taşdemir, A.(2011). Öğretmen adaylarının bilimsel araştırmaları inceleme yeterlikleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 26, 343-353.
- Yediyıldız, B. (2008). Türkiye’de üniversitelerin vizyonu ve özgün bilim üretimi. *Türk Kültürü Araştırmaları Dergisi*, 1, 135-151.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yılmaz, K., ve Çokluk, Ö. (2010). Fen - edebiyat fakültesi mezunlarının araştırma kaygı düzeyleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi*, 10(1), 1-9.
- Yin, R.K. (2003). *Case study research: design and methods*. California: Sage.

Extended Abstract

Introduction

Method

The research was designed in the holistic single case study pattern, which is among the qualitative research methods. The study was carried out with the participation of 11 academicians working at state universities in Turkey and 20 students continuing their graduate education at state universities in the 2021-2022 academic year. The purposive sampling method was preferred while determining the participants of the study. The data of the study were collected with a semi-structured interview form developed by the researcher. In the analysis of the data of the research, the content analysis technique, whose main purpose is to reach the concepts and relationships that can explain the collected data, was used. After the research process was planned, the relevant ethics committee application document of Hacettepe University Scientific Research and Publication Ethics Committee was filled in completely. At the end of the two-month period after the document was sent to the ethics committee, the Hacettepe University Scientific Research and Publication Ethics Committee was approved by the 24.10.2022 dated and E-76942594-900-00002475613 Necessary permission was obtained with the approval No.

Findings

When the findings were examined, it is seen that the most important characteristics that academicians want their students to have in the scientific research process are gathered in three categories: The competencies that the students should have, the problems encountered in the thesis writing process, and the intervention methods. Among the qualities that students should have, being willing to do research, self-development, being open to feedback and criticism, and knowing scientific research processes are among the prominent codes. In the category of problems encountered in the thesis process, the codes of "lack of scanning foreign literature and not being able to determine the research reason/problem draw attention. In the category of intervention methods for deficiencies in students, suggest a resource code stands out. The participants expressed different opinions about the contribution of the scientific research techniques course taken at the undergraduate level. In the category of ways to increase proficiency, many research articles and doctoral theses should be read. Source books containing research method techniques should be reviewed from time to time. The code of the structure of the theses and articles of academic staff, which should be examined, comes to the fore. The code of creating and synthesizing the literature on which dimension of the process students are sufficient came to the fore. It was determined that the students had the most difficulties in the method part regarding which dimension of the process they experienced problems. The code that students sought solutions to the problems they experienced during the research process by examining the literature and asking their advisors came to the fore.

Conclusion, Discussion and Recommendations

In light of the results of the current study, it was concluded that the academicians who participated in the study find graduate students incompetent in scientific research and in order to solve this problem they suggested that instructors specialized in the content of the course should teach this course, students should be provided with the opportunity to practice research techniques in a separate course for a term and weekly article and thesis reading assignments and discussion hours should be arranged. In the study by Al-Habasneh and Najjar (2017), in which they examined graduate students' competence in statistical and scientific research methods at public universities in Jordan, they concluded that the competence of the graduate students was below expectations. On the other hand, they found that the scientific research competence of doctoral students was higher than those of master's students. The academicians stated that they consulted their expert colleagues or referred their

students to their colleagues in order to solve the problems they experienced regarding the scientific research process. Usually having someone with a good command of research techniques in the thesis monitoring committee is one of the solutions suggested. When the opinions of the academicians are evaluated, it can be said great importance is attached to expert support. The students participating in the study stated that among the things that can be done to increase their competence is reading plenty of research articles, doctoral theses, reviewing the books containing research method techniques from time to time, and examining the structure of the theses and articles of the academic staff. When the opinions of the students are evaluated, it can be said that they have an awareness of self-education in the course process. It was concluded that the graduate students considered themselves most competent in the review and synthesis of the literature and in determining the problem situation within the scope of scientific research processes. In addition, the students stated that they felt most incompetent in the method, data analysis and findings, defining the problem and writing the literature. In the survey type study, in which İpek, Tekbıyık, and Ursavaş (2010) examined the research self-efficacy beliefs of graduate students, it was found that the students found themselves highly competent in the dimensions of “pre-preparation, conceptualization, applications and presentation” of scientific research. As a result of a study conducted by Taşdemir and Taşdemir (2011), it was seen that while the pre-service teachers were quite competent in some aspects of scientific research reports, they are highly incompetent in some other aspects. In the study conducted by Akgün and Güntaş (2018), it was concluded that both master's students and doctoral students had the lowest competence in the questions under the “method” section; therefore, the most disadvantageous aspect of their scientific research competence was found to be research methods. However, it is expected from a doctorate student to be able to conduct research in an original way, to present the results of his/her research in accordance with scientific competence, and to gain the qualifications to comment on scientific facts (Pyhalto, Toom, Stubb and Lonka, 2012). Unlike the aforementioned results, in the study conducted by İsmail and Meerah (2012) in which they examined the research competences of doctoral students, it was concluded that the doctoral students considered themselves successful and competent in carrying out the research process. In the survey type study, in which Beisenbayeva and Gelişli (2017) examined the scientific research competences of graduate students in Kazakhstan, it was concluded that the students considered themselves quite competent in scientific research. In addition, Ocak and Ataseven (2016) found that Turkish graduate students had a low level of anxiety about scientific research. The results obtained in these studies do not support the relevant finding obtained in the current study.

In light of the results of the current study, the following suggestions can be made for researchers and practitioners; In order to improve the scientific research competence of graduate students, research can be conducted to evaluate the contextual structure and delivery of the “Scientific Research and Publication Ethics” course in terms of efficiency, studies can be conducted to determine the perceptions, attitudes and needs of graduate students regarding scientific research processes, it may be recommended to conduct research at master's and doctorate levels on different dimensions of scientific research competence. It can be ensured that the courses aiming at the inculcation of scientific research competence are included in programs in an intensive and qualified manner, starting from the undergraduate level. Practice-oriented course contents and studies that will develop students' scientific research competence can be provided in undergraduate and graduate education programs. In order to improve the education-teaching processes in terms of the acquisition of scientific research competence, content on scientific research competence can be offered in other courses of the graduate education.